

Předcházení vzniku odpadů v POH obcí

Ing. Pavel Novák

Ing. Martina Mračková

Obsah prezentace

- **Analýza POH obcí ve vztahu k prevenci vzniku odpadů**
 - Analyzované obce
 - Tabulka výsledků analýzy dle velikosti obcí
 - Příklady opatření v současně platných „starých“ POH obcí
- **Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni**
 - Stručné shrnutí informací o projektu
 - Kritéria výběru „nejlepších“ obcí
 - Příklady opatření k předcházení vzniku odpadů ve sledovaných obcích
- **Cíle a opatření nového národního POH a PPVO ve vztahu k prevenci vzniku komunálních odpadů**
 - Historie vzniku cílů uvedených v POH ČR
 - Cíle ve vztahu k předcházení vzniku komunálních odpadů
 - Tabulka naplňování cílů a opatření na příkladu obcí zapojených do projektu „Plánování OH na municipální úrovni“ v jejich současné praxi

Analýza POH obcí se zaměřením na předcházení vzniku odpadů

Analýza POH obcí (20)

- Chropyně
- Chrudim
- Nové Město nad Metují
- Slavkov u Brna
- Olomouc
- Letohrad
- Vimperk
- Šumperk
- Žamberk
- Roztoky
- Opava
- Hodonín
- Veselí nad Moravou
- Jílové
- Most
- Brno
- Prachatice
- Plzeň
- Nový Jičín
- Kopřivnice

Analýza POH obcí

Velikost obce (počet obyvatel)	Zmínka o prevenci		Cíle a opatření k prevenci v POH	
	ANO	NE	ANO	NE
< 10 000	5	3	5	3
10 000 – 50 000	5	2	4	3
> 50 000	3	2	2	3
součet	13/20	7/20	11/20	9/20

Analýza POH obcí – příklady opatření

- **2 typy opatření** – opatření zaměřená na EVVO, opatření zaměřená na domácí kompostování
- Příklady opatření v současně platných „starých“ POH obcí:
- Chrudim – cíl – „Spotřebitelé jsou informováni o environmentálních charakteristikách výrobků a služeb“ - opatření = realizovat programy environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) pro oblast odpadového hospodářství - monitoring realizován formou průzkumu veřejného mínění (50 tis./rok na EVVO), termín plnění: průběžně.
- Olomouc – cíl – „Předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností“ – teoretický cíl bez cílové hodnoty, k naplnění přispívají všechna opatření, termín plnění: průběžně.
- Prachatice - **konkrétní cíl a opatření** - cíl D1 "**Podporovat kompostování BRKO přímo u občanů**", opatření: a) Nabídka finanční podpory pro nákup pomůcek pro domácí kompostování pro občany města mající možnost kompostovat, b) Podpořit komunitní kompostování odpadů (zahrádkářské oblasti, školy..), termín plnění: 2007- 2010.

Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni

Projekt (TD020304) je řešen s finanční podporou Technologické agentury ČR.

Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni

- **Cílem** vypracovat prakticky orientovanou **metodiku pro přípravu plánů odpadového hospodářství (POH) obcí a softwarový nástroj**
- **Účelem** je co nejvíce **usnadnit obcím přípravu nových POH** v návaznosti na krajská POH a POH národní a také **napomoci obcím při naplňování cílů evropské rámcové směrnice** o odpadech (zejména cílů vztažených k separaci odpadů do roku 2020)
- Metodika bude obsahovat **přehled možných nástrojů a opatření k dosažení požadovaných cílů** vycházejících z evropské rámcové směrnice o odpadech (zejména cílů separace odpadů do roku 2020), i vybraných cílů vycházejících z nového národního POH
- Předpokládá se certifikace Ministerstvem životního prostředí (MŽP)
- Metodický návod obcím zdarma k dispozici

Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni

- Nejprve **analýza** zaměřena na obce s počtem obyvatel nad 3000 (cca 400 obcí) ze všech krajů ČR
- **Porovnání úspěšnosti odpadového hospodářství obcí** s využitím porovnání účinnosti **odděleného shromažďování odpadů k využití** (papír, sklo, plasty) ve vztahu k cílům rámcové směrnice o odpadech – vytvořen a testován indikátor účinnosti separace umožňující porovnání obcí bez ohledu na jejich velikost
- Dle výše uvedeného **vytipovány obce, které si stojí nejlépe v separaci vybraných složek KO** v rámci všech krajů ČR
- **Ve vytipovaných obcích průzkum a rozhovory** - zdokumentovány faktory úspěchu jejich OH a připravovány případové studie „dobré praxe“ OH obcí
- **Poznatky o „dobré praxi“ v OH** vybraných obcí budou **promítnuty do nové metodiky** pro zpracování POH obcí

Kritéria výběru obcí

- **Úspěšnost** odpadového hospodářství obcí byla hodnocena zejména na základě **relativní účinnosti separace** ve vztahu k potenciálu produkce odpadů (papíru, skla, plastů) v obci
- Ukazatel teoretické produkce dané složky odpadů v případě, že by nebyla prováděna žádná opatření pro oddělené shromažďování odpadů
- *Relativně vysoká/nízká produkce separovaných odpadů na obyvatele nevyovídá zcela o vysoké/nízké účinnosti separace*

- Kritéria výběru byla následující:
 - 1) Vysoká relativní účinnost separace papíru, skla a plastů – účinnost nejméně 2 ze 3 jmenovaných nad 50 % jak vyžaduje směrnice, nebo všech 3 nad 40 % s celkovým součtem větším než 150 % z 300 % možných ($>0,4$ nebo $2 \times 0,5$ a součet $> 1,5$),
 - 2) Existující systém sběru bioodpadů (Bio > 10 kg/obyvatel),
 - 3) Bez zjevných problémů s evidencí odpadů – odpady vykazované za obce v hlášení MŽP pro rok 2012 (SKO > 00 , SKO > 100 kg/obyvatel)

Opatření k předcházení vzniku odpadů ve sledovaných obcích

- Obce vybrané na základě výše uvedených kritérií (31) uplatňují různá opatření k předcházení vzniku odpadů
- **Příklady:**
- Organizace charitativních sběrů šatstva (pro katolickou či jinou charitu)
- Instalace kontejnerů ke sběru použitého šatstva a zpětnému odběru elektrozařízení
- Organizace bleších trhů a bazarů
- Důraz na ekologickou výchovu – činnosti ekologických center a pracovníků městských úřadů
- Zapůjčování kompostérů k domácímu kompostování
- Semináře pro občany
- Články v městských novinách o prevenci

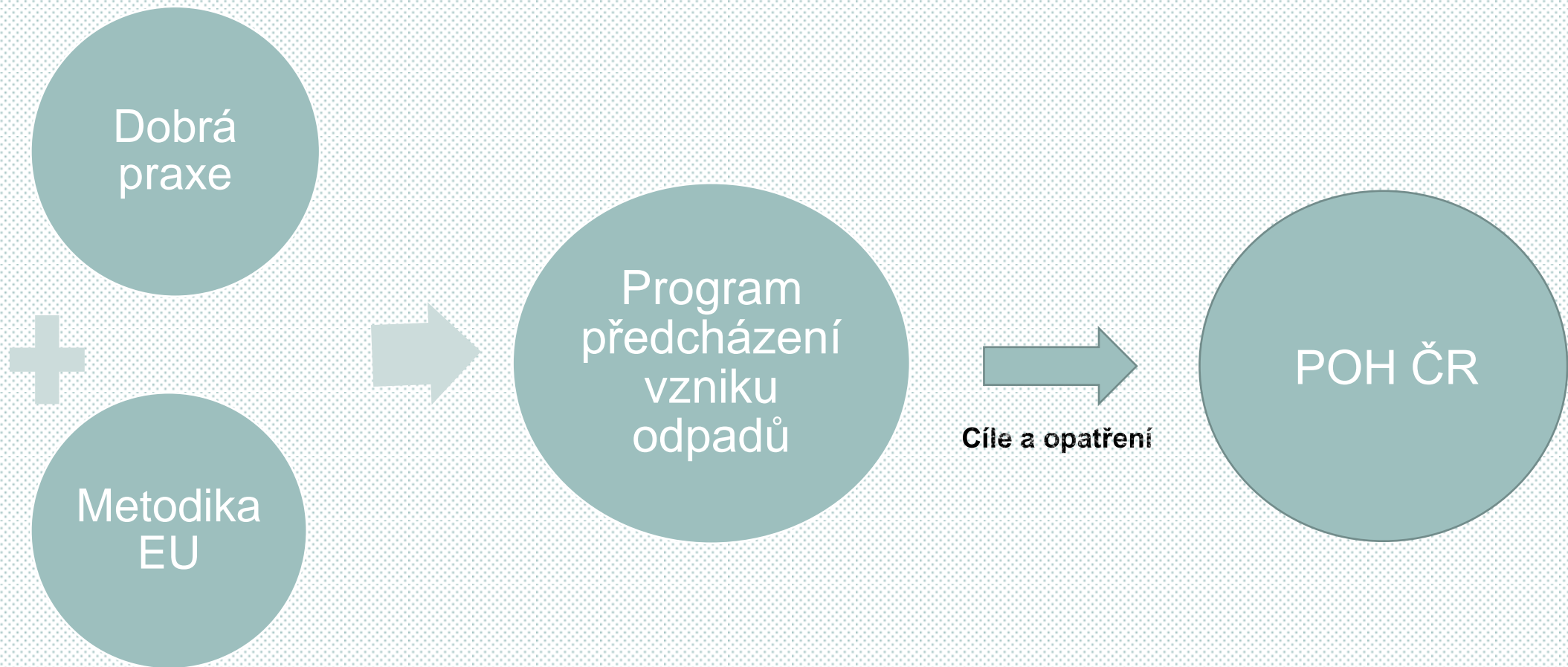
...konkrétní příklady dále v prezentaci...

Cíle a opatření národního POH a Programu předcházení vzniku odpadů ve vztahu k prevenci vzniku komunálních odpadů

Nový POH ČR a PPVO – společné cíle

Cíle ve vztahu k předcházení vzniku odpadů

- **Vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů** - tzn. vytvořit podmínky nejméně ke stabilizaci a pak k následnému snižování produkce jednotlivých složek komunálního odpadu na úrovni občanů i na všech úrovních veřejné správy.
- Zajistit komplexní **informační podporu o problematice**, včetně zavedení problematiky předcházení vzniku odpadů do školních osnov, výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou životního prostředí.
- **Podporovat využívání středisek a charitativních organizací** za účelem prodlužování životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.

Cíle ve vztahu k předcházení vzniku odpadů

- Věnovat maximální pozornost **odpadům z potravin** a **vytvořit podmínky pro postupné snižování** množství těchto odpadů na všech úrovních potravinového cyklu (fáze výroby potravin včetně jejich uvádění na trh a konzumace).
- **Snižovat množství biologicky rozložitelných odpadů** a vedlejších produktů živočišného původu ze zahrad a kuchyní ve směsném komunálním odpadu.
- Níže uvádíme **tabulku naplňování cílů** a opatření národního POH a Programu předcházení vzniku odpadů ve vztahu k prevenci vzniku komunálních odpadů **na příkladu obcí zapojených do projektu „Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni“ v jejich současné praxi.**

Cíle

Praxe ve vybraných obcích

Vytvořit podmínky k postupnému snižování produkce jednotlivých složek KO na úrovni občanů i na všech úrovních veřejné správy.

Organizace **charitativních sběrů šatstva** (časté), instalace **kontejnerů** ke sběru použitého **šatstva** (všechny v rámci projektu navštívené obce), instalace **kontejnerů** ke sběru **elektroodpadu** - zpětný odběr elektrozařízení (téměř všechny navštívené obce) a další níže jmenované aktivity.

Zajistit komplexní **informační podporu o předcházení vzniku odpadů**, včetně zavedení problematiky do školních osnov a organizace výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou ŽP.

Výukové programy obcí ve specializovaných **ekocentrech** (Říčany, Velké Pavlovice a další), aktivní činnost pracovníků městského úřadu - **přednášky** a **exkurze** po zařízeních v kraji spojené s přednáškami (např. Písek), **články** o předcházení vzniku odpadů **v městském zpravodaji** (např. Písek, Velké Pavlovice).

Podporovat využívání servisních středisek a charitativních organizací za účelem prodlužování životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.

Organizace **bleších trhů, bazarů, bazárků a charitativního sběru šatstva** (poměrně oblíbená aktivita obcí a měst, městských spolků či přímo jednotlivých občanů v různé podobě – např. Vysoké Mýto přímo v rámci sběrného dvora, Sezemice – charitativní sběr šatstva v obci zdarma poskytnutém prostoru, atd.).

Cíle

Věnovat maximální pozornost **odpadům z potravin** a vytvořit podmínky pro **postupné snižování množství** těchto odpadů.

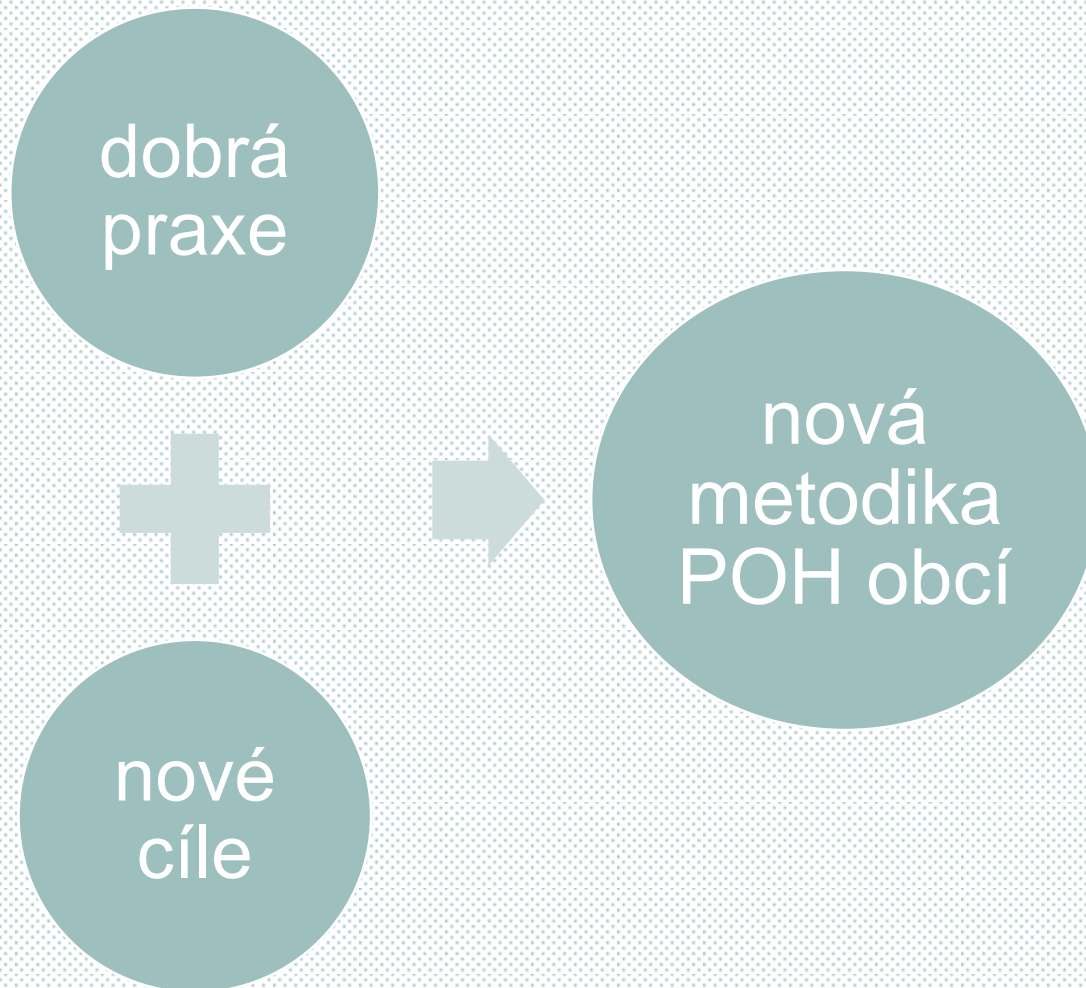
Snižovat množství BRO ze zahrad a kuchyní ve směsném komunálním odpadu.

Praxe

Osvěta o neplýtvání s potravinami v rámci aktivit **ekologických center** (např. Velké Pavlovice – viz výše), **podpora domácího kompostování** - bezplatné zapůjčování kompostérů k domácímu kompostování od obcí (Nové Město nad Metují, Říčany a další), **organizace seminářů ke správnému kompostování pro občany** (např. Nové Město nad Metují).

Svoz bioodpadu z domácností přímo od prahu domu v kontejneru bezplatný (např. Roztoky, Písek, Ždírec nad Doubravou, Velké Pavlovice, Vysoké Mýto, Františkovy Lázně,..) **za úplatu** (např. Sezemice), **bezplatný mobilní svoz bioodpadů** v různých podobách (velkoobjemové kontejnery na několika frekventovaných stanovištích – např. Roztoky, menší velkoobjemové kontejnery v každé ulici – např. Chropyně, bedničky různých velikostí - Velké Pavlovice), **pytlový svoz bioodpadů** (např. Sezemice). **Některé obce** poskytují občanům **až 3 různé možnosti svozu bioodpadů** dle jejich volby a navíc jejich předání ve sběrném dvoře obce (Např. Sezemice – pytle, mobilní svoz, kontejnery a sběrný dvůr, Velké Pavlovice – 2 typy mobilního svozu, kontejner a sběrný dvůr).

Vztah mezi projektem a POH ČR

Děkujeme za pozornost!

řešitelská organizace:

Ing. Pavel Novák s.r.o.

www.ingpavelnovak.cz

kontakt:

Osadní 26, 170 00 Praha 7

tel. 603 161 021

pavel.novak@ingpavelnovak.cz